

Handreiking ex- toeslagpartnerregeling

Toelichting en reikwijdte

Vereniging van Nederlandse Gemeenten

Nassaulaan 12
2514 JS Den Haag

Versie 1.3. januari 2024

Versie	Opmerkingen
Versie 1.0 juni 2023	
Versie 1.1 juli 2023	Kleine aanpassingen, tekeningen toegevoegd.
Versie 1.2 januari 2024	Actualisatie
Versie 1.3 januari 2024	Actualisatie mbt schuldenaanpak

Inleiding

Bij een groot aantal ouders is tussen 2005 en 2019 onterecht de kinderopvangtoeslag stopgezet door de Belastingdienst. Deze ouders, hun gezinnen, hun ex-toeslagpartners en nabestaanden is ernstig onrecht aangedaan. Sinds 2020 werkt de Uitvoeringsorganisatie Herstel Toeslagen (UHT) aan het financiële herstel van dit onrecht. Het financiële herstel bestaat uit financiële compensatie, een schuldenaanpak, en eventuele aanvullende schadecompensatie.

Veel gedupeerden en hun kinderen ondervinden nog dagelijks de gevolgen van de manier waarop de terugvordering van de kinderopvangtoeslag plaatsvond. Zij hebben recht op begrip, erkenning en ondersteuning. De hersteloperatie draagt bij aan het herstellen van het onrecht, het realiseren van een nieuwe start en het herstellen van het verloren vertrouwen in de overheid.

Brede ondersteuning gemeenten

Binnen de hersteloperatie bieden gemeenten brede ondersteuning aan (mogelijk) gedupeerde ouders en hun gezinnen, ex-toeslagpartners, kinderen en nabestaanden. De hulp vindt plaats op de vijf leefgebieden: financiën, wonen, zorg, gezin en werk. Uitgangpunten bij het verlenen van brede ondersteuning door gemeenten zijn: maatwerk, ruimhartigheid, eigen regie en keuzevrijheid voor de ontvangers van de brede ondersteuning.

Wat doet de VNG?

De VNG begeleidt gemeenten bij het bieden van brede ondersteuning. Dat doen we onder andere via wekelijkse besprekingen, verdiepende expertsessies, opleidingen en trainingen, handreikingen en een interactieve routekaart die de stappen in het herstelproces inzichtelijk maakt. Gemeenten kunnen met vragen over de brede ondersteuning en de hersteloperatie ook terecht bij het landelijk herstellpunt van de VNG. De VNG vertegenwoordigt daarnaast gemeenten in gesprekken met het rijk in relatie tot de hersteloperatie.

Over deze Handreiking

De aanvulling op de Wet hersteloperatie toeslagen, gepubliceerd in de Staatscourant op 14 juli 2023, stelt de ex-toeslagpartnerregeling vast. De regeling bevat een compensatiebedrag, aanvullende schademogelijkheid, een schuldenaanpak en toegang tot brede ondersteuning door gemeenten. Ook voor ex-toeslagpartners is een noodvoorziening beschikbaar. Deze handreiking Ex-toeslagpartnerregeling heeft als doel gemeenten te informeren over de ex-toeslagpartnerregeling en helpt gemeenten om invulling te geven aan het bieden van brede ondersteuning aan ex-toeslagpartners. In deze handreiking informeren we u over:

- De achtergrond van de ex-toeslagpartnerregeling;
- De inhoud van de regeling;
- Hoe het proces voor financieel herstel eruitziet;
- Welke ex-toeslagpartners zich kunnen aanmelden;
- De reikwijdte van de schuldenaanpak;
- De aandachtspunten bij het bieden van brede ondersteuning aan ex-toeslagpartners.

Landelijk programma herstel toeslagen

Deze handreiking maakt onderdeel uit van de documentatie van het landelijk programma herstel toeslagen voor gemeenten. Alle documentatie van het landelijk programma vindt u op [vng.nl](https://www.vng.nl). Deze en andere handreikingen worden regelmatig voorzien van aanvullingen en nieuwe informatie.

Heeft u vragen over de hersteloperatie? [Mail](#) of bel ons via 070 – 373 82 32.

Inhoud

1. Aanleiding ex-toeslagpartnerregeling.....	4
1.1 Hersteloperatie initieel gericht op de aanvrager	4
1.2 Roep om zelfstandig herstel groeit	4
1.3 Wet aanvullende regelingen hersteloperatie toeslagen	5
2. Doelgroep en proces.....	6
2.1. Doelgroep	6
2.2. Proces indienen aanvraag/aanmelden	7
2.3. Proces beoordeling ex-toeslagpartner bij UHT	8
2.4. Erkenning als gedupeerde ex-toeslagpartner	8
3. Inhoud van de herstelregeling	10
3.1 Schadebedrag	10
3.2 Schuldenaanpak voor ex-toeslagpartners	10
3.3 Brede ondersteuning voor ex-toeslagpartners.....	12
3.4 Loket al betaalde schulden	13
3.5 Ex-toeslagpartners in het buitenland.....	13
4. Gevolgen voor kinderen van erkend gedupeerde ex-toeslagpartners	14
4.1. Achtergrond	14
4.2. Herstel aan kinderen.....	14
Bijlage 1. Verschillen en overeenkomsten herstelregelingen aanvragers/ex- toeslagpartners in overzicht.....	16
Bijlage 2 – erkenning en ondersteuning ex-toeslagpartners	18
Bijlage 3 – proces Msnp voor erkende ex-toeslagpartners	19

1. Aanleiding ex-toeslagpartnerregeling

De hersteloperatie toeslagen was initieel gericht op de aanvrager van de kinderopvangtoeslag. In dit hoofdstuk wordt de achtergrond van die keuze toegelicht en wordt uitgelegd waarom de wetgever een ex-toeslagpartnerregeling introduceert.

1.1 Hersteloperatie initieel gericht op de aanvrager

Eind december 2020 kondigde het kabinet aan dat ouders, die gedupeerd zijn door de problemen rondom de kinderopvangtoeslag, een compensatiebedrag ontvangen van ten minste €30.000,-.¹ Op 15 januari 2021 werd het concept-beleidsbesluit die de verstrekking van het bedrag mogelijk maakte, aangeboden aan de Tweede Kamer.² In het beleidsbesluit is opgenomen dat het bedrag eenmalig wordt uitbetaald aan de gedupeerde ouder die de kinderopvangtoeslag heeft aangevraagd. De hersteloperatie is daarmee initieel gericht op de aanvrager van de kinderopvangtoeslag – en niet op de toeslagpartner van de aanvrager³. De aanvrager ontvangt het compensatiebedrag en de aanvrager en diens huidige toeslagpartner⁴ komen in aanmerking voor de schuldenaanpak.

Er is wel aandacht voor ouders die om welke reden dan ook geen toeslagpartners meer zijn. De kinderopvangtoeslag werd destijds aan het huishouden in zijn geheel (dus zowel aan de aanvrager als de toeslagpartner) toegekend. Bij een aanvraag van kinderopvangtoeslag was het vaak arbitrair wie aanvrager was (en nu herstel ontvangt) en wie toeslagpartner. Doorgaans hadden de partners gelijke betrokkenheid bij de kinderen en deelden veelal op dagelijkse basis mee in de (financiële) schade als gezinslid. Het leed hield voor een deel van de ex-toeslagpartners niet op nadat het partnerschap met de aanvrager ophield. Ze bleven betrokken bij de afhandeling van terugvorderingen, ontvingen ex-toeslagpartners door de problematiek niet altijd de alimentatie waar zij recht op hadden en ervaarden zij mentale klachten, schuldenproblematiek en stress.

Om die reden wordt bij het toekennen van het compensatiebedrag aangegeven dat de ouder en de ex-toeslagpartner samen één keer voor het bedrag in aanmerking komen. Het kabinet doet een oproep aan de aanvrager van de kinderopvangtoeslag die het compensatiebedrag ontvangt. Van een aanvrager wordt verwacht dat deze - waar van toepassing - het bedrag verdeeld met de ex-toeslagpartner. In de praktijk gebeurt dit vaker niet dan wel.

1.2 Roep om zelfstandig herstel groeit

Het verdelen van het compensatiebedrag wordt als een pijnlijk, en soms onmogelijk proces ervaren. Ex-toeslagpartners hebben in lang niet alle gevallen contact met elkaar en/of is het niet vast te stellen wie welke schade heeft gedragen. Daardoor kan het gebeuren dat betrokkenen niet eigenstandig tot een (evenredige) verdeling van het compensatiebedrag komen. Daarnaast heeft de ex-toeslagpartner geen recht op een schuldenaanpak via de gedupeerde aanvrager, waardoor de ex-toeslagpartner – indien er al sprake is van een verdeling – in veel gevallen het compensatiebedrag moet gebruiken voor het aflossen van schulden.

¹ Brief van de staatssecretaris van Financiën – Toeslagen en Douane en de staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid van 22 december 2020, 'Herstel Toeslagen' (kenmerk 2020Z25679)

² Kamerbrief met reactie kabinet op rapport 'Ongekend onrecht', bijlage bij Kamerstukken II 2020/21, 35510, nr. 4

³ <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2021/10/29/nieuwe-regelingen-gedupeerden>

⁴ De toeslagpartner op moment uitbetalen compensatiebedrag

Dit leidt in de praktijk tot de situatie dat de ex-toeslagpartner vaker niet dan wel evenredig deelt in het herstel. Ook was een gebrek aan erkenning als gedupeerde een pijnpunt bij ex-toeslagpartners. Dit alles tezamen heeft geleid tot het besluit van het rijk om de ex-toeslagpartner eigenstandig herstel te bieden via de ex-toeslagpartnerregeling.

Dilemma's bij het opstellen van de ex-toeslagpartnerregeling

Het ontwerpen van een passende regeling voor ex-toeslagpartners kende een lange aanloop. Een regeling die recht doet aan de situatie van ex-toeslagpartners bleek niet eenvoudig. Bij de ontwikkeling van de regeling speelden een aantal dilemma's⁵:

- Maatwerk was en is, gezien de omvang van de doelgroep (schatting 2024 – 9000 personen), binnen afzienbare termijn lastig uitvoerbaar;
- Er zit een groot verschil tussen de mate waarin ex-toeslagpartners betrokken waren bij de terugvordering en geraakt zijn door de problematiek. Een toeslagpartner is namelijk niet per definitie een partner die betrokken was bij het huishouden;
- Een generieke regeling brengt met zich mee dat bepaalde ex- (toeslag) partners meer compensatie ontvangen dan waar zij bij een maatwerkoplossing recht op zouden hebben.
- Ook acht het kabinet het niet wenselijk om gedupeerde ouders, die niet meer samen één huishouden vormen, meer te compenseren dan gedupeerde ouders die bij elkaar zijn (gebleven).

De kamerbrief van oktober 2021⁶ leidde tot de verdere uitwerking van deze dilemma's tot een concreet voorstel voor de ex-toeslagpartnerregeling. Ex-toeslagpartners ontvangen zelfstandig een forfaitair compensatiebedrag van €10.000,-, eventueel een aanvullende schadevergoeding, er is een schuldenaanpak en er bestaat recht op brede ondersteuning door gemeenten na erkenning als gedupeerde. De concretisering van brief tot wetgeving duurde tot de zomer van 2023.

1.3 Wet aanvullende regelingen hersteloperatie toeslagen

De ex-toeslagpartnerregeling is opgenomen in de Wet aanvullende regelingen hersteloperatie toeslagen. Deze wet voegt nieuwe bepalingen toe aan de Wet hersteloperatie toeslagen. De aanvullende regelingen zijn per 15 juli 2023 in werking getreden.

---

⁵ Brief van de staatssecretaris van Financiën – Toeslagen en Douane van 24 juni 2021, bijlage bij Kamerstukken 2020/21,35704, nr. 1

⁶ Brief van de staatssecretaris van Financiën – Toeslagen en Douane van 29 oktober 2021

2. Doelgroep en proces

Niet elke ex-toeslagpartner is automatisch ex-toeslagpartner. En niet elke ex-toeslagpartner komt in aanmerking voor de ex-toeslagpartnerregeling. In dit hoofdstuk wordt aangegeven welke ex-toeslagpartners herstel wordt geboden en hoe het proces van aanmelden eruitziet.

2.1. Doelgroep

De ex-toeslagpartnerregeling is bedoeld voor voormalige partners van aanvragers van de kinderopvangtoeslag die, samen met hun ex-toeslagpartner, te maken hebben gehad met problemen rondom de kinderopvangtoeslag. De regeling is specifiek gericht op ex-toeslagpartners die gevolgen hebben ondervonden van deze problemen en zelf niet eerder voor herstel in aanmerking zijn gekomen. Dat betekent concreet dat de ex-toeslagpartner en de erkend gedupeerde aanvrager geen toeslagpartner meer waren op het moment dat de aanvrager compensatie ontving.

Aanvullend heeft de wetgever twee criteria opgesteld: het duurcriterium en het kindcriterium:

- Het **duurcriterium** houdt in dat de ex-toeslagpartner minstens één jaar toeslagpartner moet zijn geweest van de gedupeerde aanvrager van kinderopvangtoeslag tijdens de periode dat de problemen speelden. Deze periode begint op het moment dat de aanvrager de (terugvorderings)beschikking ontving die leidde tot gedupeerdheid.
  - *Bij iemand die minstens één jaar of langer de toeslagpartner was van een gedupeerde aanvrager van een kinderopvangtoeslag na de terugvordering waarmee de problemen zijn begonnen, is het waarschijnlijk dat hij of zij ook gevolgen van de toeslagenproblematiek heeft ondervonden.*
- Het **kindcriterium** geldt als het eigen (pleeg)kind van de ex-partner deel uitmaakte van de aanvraag voor kinderopvangtoeslag die leidde tot de gedupeerdheid van de aanvrager. Ook in dit geval komt de ex-toeslagpartner in aanmerking voor de regeling.
  - *Omdat de aanvraag ook betrekking had op het (pleeg)kind van de ex-toeslagpartner, wordt verondersteld dat de (inmiddels) ex-toeslagpartner ook gevolgen heeft ondervonden van de problemen rondom de kinderopvangtoeslag.*

Het is voldoende als de ex-toeslagpartner aan één van beide criteria voldoet om in aanmerking te komen voor de regeling. Het duurcriterium en het kindcriterium zijn ingesteld om ervoor te zorgen dat de doelgroep van de ex-toeslagpartnerregeling beperkt blijft tot diegenen die aantoonbaar nadeel hebben ondervonden van de problemen rondom de kinderopvangtoeslag. Op herstel.toeslagen.nl kunnen ex-partners via een applicatie stapsgewijs kijken of de regeling wel of niet voor hen bedoeld is.

Figuur 1 – wanneer is een inwoner een ex-toeslagpartner?

ERKENNING EX-TOESLAGPARTNER

WANNEER BEN JE EEN EX-TOESLAGPARTNER ?

ZELF GEEN GEDUPEERDE AANVRAGER

EX-TOESLAGPARTNER VAN ERKEND GEDUPEERDE AANVRAGER

• UITZONDERINGEN IN NABESTAANDENREGELING

GEEN TOESLAGPARTNER MEER OP MOMENT DAT ERKEND GEDUPEERDE AANVRAGER COMPENSATIEBEDRAG ONTVING

VOLDOET AAN DUURCRITERIUM OF KINDCRITERIUM

DUURCRITERIUM

1 JAAR OF LANGER TOESLAGPARTNER GEWEEST VANAF DATUM BESCHIKKING DIE LEIDDE TOT GEDUPEERD ZIJN

KINDCRITERIUM

KIND / (EX-) PLEEGKIND VAN DE EX-TOESLAGPARTNER MAAKTE DEEL UIT VAN DE AANVRAAG KOT DIE LEIDDE TOT GEDUPEERD ZIJN

2.2. Proces indienen aanvraag/aanmelden

De beoordeling als ex-toeslagpartner is onlosmakelijk verbonden met de beoordeling van de aanvrager kinderopvangtoeslag. Een aanmelding door een ex-toeslagpartner kan dus pas in behandeling worden genomen nadat de aanvragerende ouder als gedupeerde ouder is erkend. Ex-toeslagpartners van aanvragers, die nog geen uitsluitel hebben ontvangen over de beoordeling als gedupeerde ouder, komen nog niet in aanmerking voor toetsing voor de ex-toeslagpartnerregeling.

Er is geen sprake van een ambtshalve toekenning⁷ door de Belastingdienst/Toeslagen (UHT) aan ex-toeslagpartners van gedupeerde aanvragers. Het aanmeldproces en het moment waarop een aanvraag kan worden ingediend hangt af van de vraag of de (potentiële) ex-toeslagpartner een brief heeft ontvangen van UHT met een aanmeldverzoek. In 2024 volgt een aanmeldmogelijkheid voor (potentiële) ex-toeslagpartners die geen brief hebben ontvangen via herstel.toeslagen.nl. Ook dan blijft gelden dat de aanvragerende ouder *eerst* als erkend ouder beoordeeld dient te zijn voordat er toetsing kan plaatsvinden of iemand in aanmerking komt voor de ex-toeslagpartnerregeling.

⁷ Van een ambtshalve toekenning is sprake indien de inwoner waarop het besluit van het bestuursorgaan betrekking heeft, niet zelf een aanvraag hoeft in te dienen. In de hersteloperatie zien we dit bij de kindregeling: de Belastingdienst/Toeslagen kent de kindregeling zelf toe aan kinderen van gedupeerde ouders die in aanmerking komen. Kinderen hoeven geen aanvraag in te dienen.

Oproep om aan te melden

De Belastingdienst/Toeslagen stelt door middel van een data-analyse voor een deel vooraf vast wie met grote mate van waarschijnlijkheid ex-toeslagpartner is – en dus in aanmerking komt voor de regeling. Zij worden in vier tranches (sept/dec '23, Q1 en Q2 2024) via een brief uitgenodigd door de Belastingdienst/Toeslagen om zich aan te melden voor de regeling. De ex-toeslagpartner die een brief ontvangt dient in beginsel binnen zes maanden na ontvangst van de brief een aanvraag in te dienen voor toetsing als ex-toeslagpartner⁸. De uitnodiging tot het doen van de aanmelding is geen beoordeling als gedupeerde ex-toeslagpartner. Pas na toetsing wordt een aanvrager wel of niet erkend als ex-toeslagpartner door UHT.

Geen bericht ontvangen

(Mogelijke) ex-toeslagpartners die geen bericht van de Belastingdienst/Toeslagen hebben ontvangen, kunnen zodra UHT de mogelijkheid daartoe biedt online een aanvraag indienen om voor de regeling in aanmerking te komen. Dit betekent concreet dat deze (potentiële) ex-toeslagpartners zich vanaf medio 2024 kunnen melden bij UHT. Een exacte datum volgt nog. Vanaf het moment dat de aanmeldprocedure opengaat is er zes maanden de tijd voor een ex-partner om zich aan te melden.

2.3. Proces beoordeling ex-toeslagpartner bij UHT

De doorlooptijden van ingediende aanvragen voor financieel herstel door ex-toeslagpartners zijn relatief kort vergeleken bij de brede hersteloperatie (8 weken). UHT toetst ingediende aanvragen op basis van bij hen beschikbare data. Er is geen integrale beoordeling. Dit is ook niet nodig, nu de beoordeling als gedupeerde ex-toeslagpartner alleen kijkt naar het duur- en/of het kindcriterium. Er is geen inhoudelijk oordeel meer nodig over de terugvordering(en) van de Belastingdienst en/of het niet toekennen van kinderopvangtoeslag door de Belastingdienst, omdat het onjuist handelen door de Belastingdienst bij de aanvrager van de kinderopvangtoeslag wordt vastgesteld. Wettelijk heeft de Belastingdienst/Toeslagen zes maanden de tijd om een aanvraag te beoordelen. Deze termijn kan eenmalig worden verlengd met nog eens zes maanden. De verwachting van UHT is dat het na aanmelding echter 4 tot 8 weken duurt om een aanvraag te verwerken en de beschikking te verzenden.

2.4. Erkenning als gedupeerde ex-toeslagpartner

Als de ex-toeslagpartner als gedupeerde wordt erkend, heeft deze recht op het forfaitaire compensatiebedrag, de schuldenaanpak en brede ondersteuning door gemeenten. De ex-toeslagpartner kan ook een claim voor aanvullende schade indienen⁹. Voorafgaand aan de betaling van het bedrag ontvangt de ex-toeslagpartner de beschikking. Daarin staat vermeld waar de ex-toeslagpartner recht op heeft. Ook kan de ex-toeslagpartner ervoor kiezen de uitbetaling van de compensatie uit te stellen, bijvoorbeeld tot na het moment waarop de schuldenaanpak voor ex-toeslagpartners is afgerond of een schuldregeling is doorlopen. In de beschikking staat ook vermeld op welk rekeningnummer de compensatie wordt overgemaakt. De ex-toeslagpartner kan dit eventueel wijzigen.

In het aanmeldproces wordt gevraagd of de ex-toeslagpartner een gemeentelijk ondersteuningsaanbod wenst. Als dat het geval is, verstrekt UHT na erkenning de gegevens van de betreffende ex-toeslagpartner aan de woongemeente, zodat de gemeente contact met de ex-toeslagpartner kan opnemen. De gegevensuitwisseling vindt plaats via het Gegevensportaal via de

---

⁸ Indien de ex-toeslagpartner een brief heeft ontvangen van de Belastingdienst/Toeslagen met een uitnodiging tot het aanvragen van compensatie met dagtekening van na 31 december 2023, kan een aanvraag binnen zes maanden na dagtekening van die brief ingediend worden.

⁹ Het wordt in Q1 2024 bekend waar erkend ex-toeslagpartners een aanvraag voor aanvullende schade kunnen indienen.

bestaande uitwisseling van contactgegevens tussen UHT en gemeenten. In het gegevensbestand wordt hiervoor een aparte lijst toegevoegd. Ongeveer 50% van de erkend ex-toeslagpartners vanuit de eerste batch brieven en beoordelingen gaf aan brede ondersteuning te wensen.

Negatieve beschikking

Als de aanvraag wordt afgewezen – en de vermeende ex-toeslagpartner niet als gedupeerde ex-toeslagpartner wordt erkend – staat bezwaar open. Bezwaar maken kan door het indienen van een bezwaarschrift binnen zes weken na dagtekening van de beschikking bij UHT.

3. Inhoud van de herstelregeling

De herstelregeling voor erkend gedupeerde ex-toeslagpartners bestaat uit een forfaitair compensatiebedrag van €10.000,-, eventueel aanvullende schadecompensatie, een rijksbrede schuldenaanpak en brede ondersteuning door gemeenten.

3.1 Schadebedrag

Erkend gedupeerde ex-toeslagpartners ontvangen een forfaitair compensatiebedrag van €10.000,-. Door de toekenning hebben ex-toeslagpartners zelfstandig toegang tot een compensatiebedrag - óók als het verdelen van de Catshuisregeling niet lukt.

Aanvullende schade

Ex-toeslagpartners die meer schade hebben geleden als gevolg van de problemen rondom de kinderopvangtoeslag dan het aan hen uitgekeerde forfaitaire bedrag van € 10.000,-, kunnen een aanvraag doen voor compensatie van aanvullende schade. Bij de aanvraag dient de ex-toeslagpartner *aannemelijk* te maken dat het bedrag van €10.000,- ontoereikend is. Het is nog niet bekend waar de ex-toeslagpartner een verzoek tot aanvullende schade in kan dienen. De commissie werkelijke schade (CWS) is een optie, maar ook het inzetten van een externe partij behoort tot de mogelijkheden. De keuze hierin wordt medio 2024 gemaakt.

Een aanvullend schadeverzoek dient altijd te worden onderbouwd. Het kan hierbij zowel om materiële als om immateriële schade gaan. De hoogte van de aanvullende vergoeding is de werkelijke schade voor zover deze hoger is dan de € 10.000,- die wordt vastgesteld volgens het civiel schadevergoedingsrecht.

Erkende ex-toeslagpartners kunnen zodra ze een aanvullend schadeverzoek kunnen indienen kosteloos rechtsbijstand krijgen voor het indienen van een verzoek tot aanvullende schade.

3.2 Schuldenaanpak voor ex-toeslagpartners

Erkende ex-toeslagpartners komen verder in aanmerking voor de schuldenaanpak. De schuldenaanpak is qua reikwijdte (zie hieronder) van vorderingen die in aanmerkingen komen voor kwijtschelding, dan wel betaling, identiek aan die van gedupeerde aanvragers van de kinderopvangtoeslag.

Er is geen pauzeknop of moratorium voor ex-toeslagpartners. Tevens is – zie 3.2.3 – er een andere einddatum voor de versnelde beëindiging voor Msnp- en Wsnp-regelingen opgenomen. Een identieke materiele reikwijdte van kwijt te schelden of te compenseren schulden, betekent dat er een (beperkte) oplossing wordt geboden voor private en publieke schulden. Alleen erkend gedupeerde ex-toeslagpartners maken aanspraak op de schuldenaanpak. Toeslagpartners van gedupeerde ex-toeslagpartners komen niet in aanmerking.¹⁰

3.2.1. Publieke schulden

Een publieke vordering komt voor kwijtschelding in aanmerking als:

---

¹⁰ Behoudens vorderingen waar zowel de ex-toeslagpartner als zijn/haar toeslagpartner hoofdelijk aansprakelijk voor zijn. Deze vallen binnen de schuldenaanpak – indien zij qua aard en reikwijdte in aanmerking komen. Het is immers niet mogelijk om een deel van een dergelijke vordering kwijt te schelden zodat de hoofdelijke aansprakelijkheid van de ex-toeslagpartner tenietgaat.

1. Deze materieel betrekking heeft op de periode tot en met 31 december 2020;
2. Op 1 januari 2021 openstond;
3. Er geen sprake is van misbruik, fraude, opzet of grove schuld.

Voor publieke zakelijke schulden geldt de volgende reikwijdte:

1. Achterstallige betalingen op de maandelijkse aflossing van een Bbz of Tozo lening bedrijfskapitaal die betrekking hebben op de periode van vóór 1 januari 2021 én op 31 december 2020 openstonden, komen voor kwijtschelding in aanmerking;
2. Hoofdsommen worden enkel kwijtschelden indien de hoofdsom op 1 januari 2021 opeisbaar was.

Vorderingen die in aanmerking komen voor kwijtschelding worden ambtshalve kwijtgeschelden door het bestuursorgaan. De door de gemeente opgegeven contactpersoon ontvangt hiervoor de gegevens via het Gegevensportaal.

Kwijtschelding vindt met terugwerkende kracht plaats naar 1 januari 2021. Dit betekent dat ook kwijtschelding wordt verleend voor vorderingen die op 31 december 2020 openstonden, maar op of na 1 januari 2021 zijn afbetaald. De ex-toeslagpartner ontvangt in dat geval een restitutie van hetgeen is betaald op of na 1 januari 2021.

Zie voor een verdere toelichting op het proces en de reikwijdte de handreiking '[Schuldenaanpak – kwijtschelden publieke schulden](#)'.

3.2.2. Private schulden

Private betaalachterstanden worden overgenomen als:

1. Deze betrekking hebben op de periode tussen 1 januari 2006 en 1 juni 2021;
2. Opeisbaar waren op 1 juni 2021;
3. Openstaan op het moment van het indienen van de aanvraag tot overname.

Indien de betaalachterstand aan deze cumulatieve voorwaarden voldoet, kan deze worden ingediend bij het zogenaamde SBN loket.¹¹ Zie voor een verdere toelichting op het proces en de reikwijdte de handreiking '[Schuldenaanpak – private schulden](#)'.

3.2.3 Ex-toeslagpartners in een Msnp- of Wsnp-traject

Voor erkende ex-toeslagpartners geldt ook, net als bij aanvragers van kinderopvangtoeslag, dat zij voor het versneld beëindigen van de buitengerechtelijke of wettelijke schuldregeling in aanmerking komen. Hierbij geldt dat ex-toeslagpartners in een wettelijk of buitengerechtelijke schuldregeling dienen te zitten voordat de Wet aanvullende regelingen hersteloperatie toeslagen in werking is getreden.

Ex-toeslagpartners kunnen dus versneld uit een Msnp- of Wsnp traject worden gehaald indien:

1. Zij vóór 15 juli 2023 een schuldregelingsovereenkomst hebben getekend;
2. Of als de Wsnp vóór 15 juli 2023 is ingegaan.

De aanvraag voor het beëindigen van de regeling wordt ingediend door de schuldhulpverlener of de Wsnp-bewindvoerder. Zie voor meer informatie over dit proces de [Handreiking 'Schuldenaanpak – beëindigen Msnp-traject'](#).

---

¹¹ Sociale Banken Nederland (SBN) is gemandateerd door het ministerie van financiën om de aanvragen voor het overnemen van private schulden te beoordelen en uit te voeren.

3.2.4. Hoe om te gaan met schulden 2021, 2022 en/of 2023?

Het één op één aansluiten bij de schuldenaanpak voor aanvragers heeft tot gevolg dat niet alle schulden van ex-toeslagpartners worden opgelost. Er zit immers een relatief lange tijd tussen de aankondiging van de schuldenaanpak met het hanteren van deze peildata en de uitvoering van de regeling. In de tussentijd kan de ex-toeslagpartner ook schulden hebben gemaakt, die niet worden meegenomen in de schuldenaanpak. De reikwijdte van de schuldenaanpak is niet gelijk aan de datum waarop ex-toeslagpartners een beroep kunnen doen op de schuldenaanpak.

Dit is een bewuste afweging van de wetgever. De wetgever acht het niet wenselijk om een ruimere schuldenaanpak voor ex-toeslagpartners op te stellen. Daarnaast is het aansluiten bij deze peildatum beter uitvoerbaar, omdat het geen aanpassingen van systemen vereist. De wetgever geeft hierbij aan: *“De voordelen van het aansluiten bij de peildata die gelden voor gedupeerde aanvragers van een kinderopvangtoeslag wegen zwaarder dan de nadelen van de optie om een peildatum dicht bij de inwerkingtreding van dit wetsvoorstel te kiezen.”*¹²

Bij financiële zorgen en/of resterende schulden kunnen gemeenten via de brede ondersteuning vaststellen wat de ex- toeslagpartner nodig heeft op het leefdomein financiën om een nieuwe start te kunnen maken na de toeslagenproblematiek. Te denken valt hierbij aan budgetbeheer of de toeleiding naar een schuldregeling. Inzet van voorzieningen op het gebied van schuldhulpverlening kan onderdeel zijn van het leefgebied financiën in het plan van aanpak.

3.3 Brede ondersteuning voor ex-toeslagpartners

Ex-toeslagpartners komen – als zij dit wensen – in aanmerking voor brede ondersteuning op de vijf leefgebieden (financiën, gezin, werk, wonen en zorg). Brede ondersteuning is erop gericht om gedupeerden te ondersteunen een nieuwe start te maken na de toeslagenproblematiek.

Alleen erkend gedupeerde ex-toeslagpartners komen in aanmerking

De brede ondersteuning wordt aangeboden nadat aan de ex- toeslagpartner de compensatie van €10.000,- is toegekend. Dit wijkt af van het moment waarop de brede ondersteuning van de (mogelijk) gedupeerde aanvrager van een kinderopvangtoeslag en diens gezin wordt aangeboden. De aanvrager van de kinderopvangtoeslag kan namelijk toegang tot brede ondersteuning krijgen vanaf het moment dat een aanvraag voor een herstelmaatregel is ingediend. Het pas toekennen van brede ondersteuning na beoordeling als gedupeerde ex-toeslagpartner wordt geoorloofd geacht omdat de doorlooptijden van het toetsingsproces van de ex- toeslagpartnerregeling beduidend korter is dan bij aanvragers.

Proces

Als de ex- toeslagpartner als gedupeerde wordt erkend, neemt UHT voorafgaand aan de uitbetaling per brief (beschikking) contact op met de ex- toeslagpartner. In het aanmeldproces en in de brief komt de toegang tot de gemeentelijke ondersteuning aan bod. Als de ex- toeslagpartner dit wenst, verstrekt UHT zijn of haar contactgegevens aan de gemeente waar de ex- toeslagpartner woonachtig is. De gemeente ontvangt de gegevens via het Gegevensportaal¹³ waarna de gemeente een ondersteuningsaanbod kan doen. Een ex-toeslagpartner kan zich ook bij de gemeente melden. Er dient dan eerst geverifieerd te worden dat de ex-toeslagpartner door UHT als gedupeerde is erkend voordat er brede ondersteuning aangeboden kan worden. Verificatie is mogelijk via het serviceteam van UHT.

¹² Zie Memorie van Toelichting bij de Wet tot wijziging van de Wet hersteloperatie toeslagen houdende aanvullende maatregelen voor kinderen en ex-toeslagpartners, p. 11

¹³ Het Gegevensportaal is een beveiligd gegevensuitwisselingssysteem tussen UHT en gemeenten. Gemeenten ontvangen via het Gegevensportaal de gegevens van ouders die een ondersteuningsaanbod wensen. Elke gemeente heeft een contactpersoon opgegeven, welke toegang heeft tot het portaal.

Net zoals bij de aanvragers van de kinderopvangtoeslag, wordt brede ondersteuning geboden aan zowel de ex- toeslagpartner als diens gezin. Meer informatie over (het bieden van) brede ondersteuning is te vinden in de handreiking '[Uitgangspunten voor het bieden van brede ondersteuning en het opstellen van het plan van aanpak](#)'.

3.4 Loket al betaalde schulden

Ex-toeslagpartners die met het compensatiebedrag schulden hebben betaald die binnen de reikwijdte van de schuldenaanpak vallen, kunnen terecht bij het loket al betaalde schulden van SBN. Zie voor meer informatie [de website van SBN](#).

3.5 Ex-toeslagpartners in het buitenland

Gedupeerde ex-toeslagpartners die woonachtig zijn in het buitenland kunnen – als zij dit wensen – brede ondersteuning ontvangen op de vijf leefgebieden via het Ondersteuningsteam voor Ouders in het Buitenland (OTB).¹⁴ Daarnaast kan het OTB ondersteunen indien de ex- toeslagpartner terug wil keren naar Nederland. Meer informatie over het OTB, het proces en de voorwaarden die gelden voor de ex- toeslagpartner om voor ondersteuning in aanmerking te komen, is te vinden in de handreiking '[Ondersteuning ouders in het buitenland](#)'.

---

¹⁴ Het Ondersteuningsteam voor ouders in het buitenland is hiertoe gemandateerd door het ministerie van Financiën.

4. Gevolgen voor kinderen van erkend gedupeerde ex-toeslagpartners

Als een ex-toeslagpartner wordt erkend als gedupeerde ouder, kan dit tot gevolg hebben dat kinderen van de ex-toeslagpartner in aanmerking komen voor de kindregeling. De kindregeling wordt in beginsel ambtshalve toegekend. In dit hoofdstuk wordt een toelichting gegeven op de doelgroep en de reikwijdte.

4.1. Achtergrond

Een groot deel van de kinderen van de ex-toeslagpartner heeft gevolgen ondervonden van de toeslagenproblematiek. Om die reden wordt met de ex- toeslagpartnerregeling ook de reikwijdte van de doelgroep van de kindregeling uitgebreid met de kinderen van een erkend gedupeerde ex-toeslagpartner. Bij afbakening van het begrip is gekeken naar de nabijheid van het kind met de gedupeerde aanvrager van de kinderopvangtoeslag.

De doelgroep van de kindregeling wordt uitgebreid met:

1. Kinderen die geboren zijn vóór het toeslagpartnerschap tussen de ex- toeslagpartner en de gedupeerde aanvrager van een kinderopvangtoeslag en op 1 januari 2005 jonger moeten zijn geweest dan 21 jaar¹⁵, of
2. Kinderen die zijn geboren na 1 januari 2005, maar voor het toeslagpartnerschap met de gedupeerde aanvrager van een kinderopvangtoeslag begon.

Dit betekent dat kinderen die na het eindigen van het toeslagpartnerschap met de gedupeerde aanvrager van een kinderopvangtoeslag zijn geboren en kinderen die tijdens het toeslagpartnerschap bij een andere persoon dan de gedupeerde aanvrager zijn geboren, niet in aanmerking komen voor de tegemoetkoming. Deze kinderen hebben logischerwijs nooit deel uitgemaakt van het gezin van de gedupeerde aanvrager van kinderopvangtoeslag en worden om die reden niet meegenomen in de kindregeling.

4.2. Herstel aan kinderen

Kinderen van ex- toeslagpartners die binnen de doelgroep vallen hebben recht op een financiële tegemoetkoming. Deze tegemoetkoming wordt ambtshalve toegekend. Dat betekent dat kinderen in beginsel geen aanvraag hoeven in te dienen om voor de forfaitaire tegemoetkoming in aanmerking te komen. De Belastingdienst/Toeslagen kent de kindregeling aan de hand van de bij hen beschikbare data toe. Dit gebeurt nadat de ex- toeslagpartner als gedupeerde ouder is erkend. Kinderen die de financiële tegemoetkoming niet binnen zes maanden hebben ontvangen nadat de compensatie aan de ex- toeslagpartner is toegekend, kunnen zelf via de website van UHT een aanvraag indienen.

Voor het bepalen van de hoogte van de financiële tegemoetkoming wordt de leeftijdsgebonden staffel gehanteerd. Tevens kunnen kinderen aanspraak maken op de brede ondersteuning vanuit gemeenten. Meer informatie over de kindregeling is te vinden in de handreiking '[Kindregeling](#)'.

---

¹⁵ Er is voor de leeftijd van 21 jaar gekozen omdat een ouder tot die leeftijd wettelijk onderhoudsplichtig is voor zijn kind.

Kinderen kunnen maximaal één keer in aanmerking komen voor de kindregeling. Kinderen van de aanvrager kinderopvangtoeslag en de ex-toeslagpartner ontvangen dus niet tweemaal de kindregeling.

Bijlage 1. Verschillen en overeenkomsten herstelregelingen aanvragers/ex-toeslagpartners in overzicht

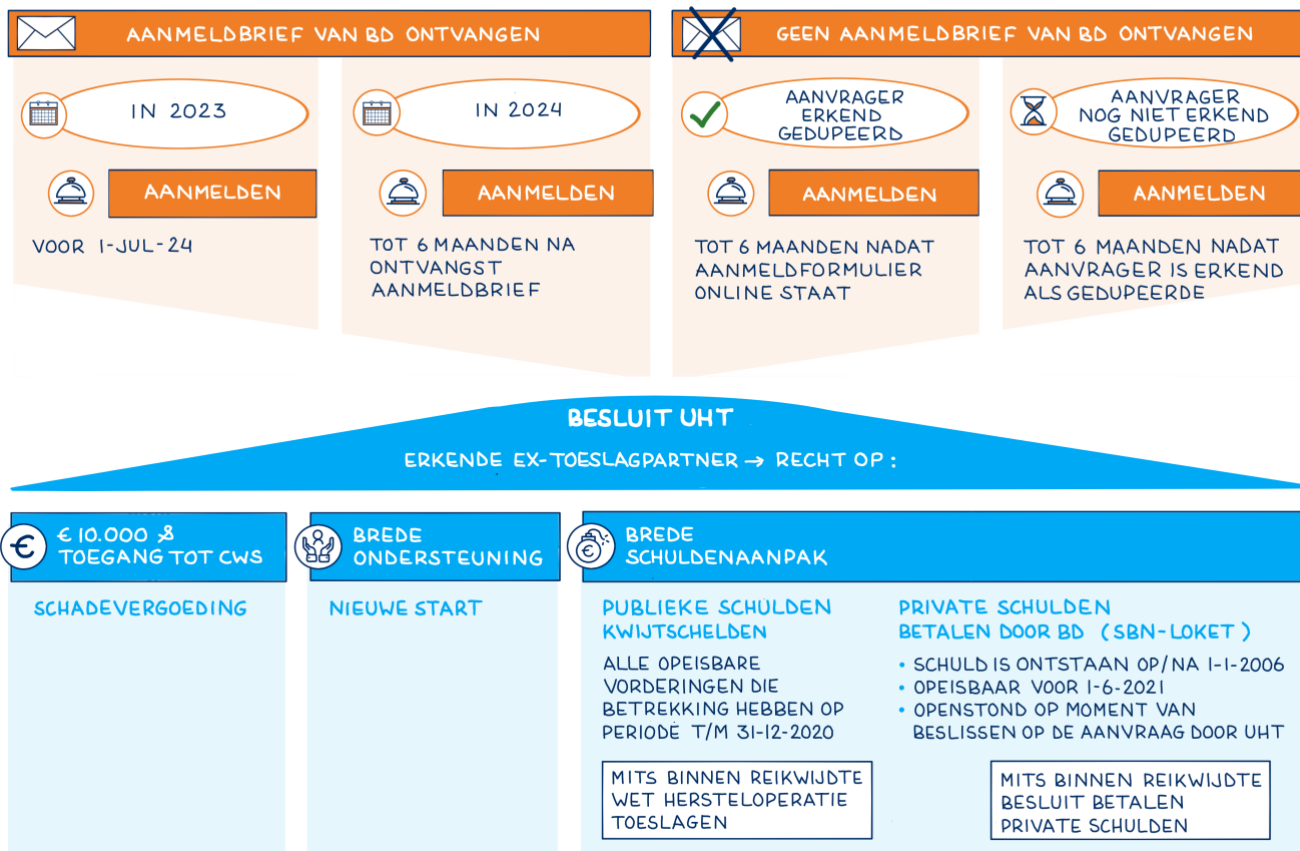
	Aanvragers	Ex(toeslag)partners
Startdatum financieel herstel	Begin 2020 ¹⁶	Juli 2023 is de wet in werking getreden. Eerste uitnodigingsbrieven worden in september gestuurd.
Indienen aanvraag	Telefonisch	Na ontvangst uitnodiging van UHT voor het indienen van aanvraag
Beoordeling	2 toetsen <ul style="list-style-type: none"> - Eerste toets - Integrale beoordeling 	1 toets: <ul style="list-style-type: none"> - Toets criteria toeslagpartnerschap - Afgeleid van de aanvrager Kinderopvangtoeslag
Financieel herstel	€30.000	€10.000
Start brede ondersteuning	Vanaf aanmelding UHT tot in ieder geval uitslag integrale beoordeling (indien gedupeerd, loopt brede ondersteuning door zolang nodig).	Vanaf moment beoordeling als erkend gedupeerde ex-toeslagpartner.
Doelgroep brede ondersteuning	Aanvrager en gezin	Ex-toeslagpartner en gezin
Wijzen op gemeentelijk ondersteuningsaanbod door UHT	Telefonisch bij aanmeldgesprek	Bij aanmelding en in beschikking bij erkenning gedupeerde ex-toeslagpartner
Doelgroep schuldenaanpak	Aanvrager én de toeslagpartner op moment uitbetalen Catshuisregeling (30k)	Alleen ex-toeslagpartner
Publieke pauzeknop bij aanmelding	Ja, zowel aanvrager als toeslagpartner	Nee
Moratorium van 1 jaar na uitbetalen compensatie	Ja	Nee
Materiele reikwijdte publieke schulden	Vorderingen die materieel betrekking hebben op de periode	Identiek

¹⁶ In maart 2020 is UHT opgericht. Sinds 1 november 2020 is UHT feitelijk operationeel, al zijn ruim voor dat moment al de eerste compensatiebedragen uitgekeerd. De eerste herstelbetalingen dateren van december 2019 (compensatie gedupeerde ouders van zogenaamde CAF11).

	tot en met 31/12/2020 én op 1 januari 2021 openstonden worden met terugwerkende kracht kwijtescholden – behoudens vorderingen ontstaan vanuit opzet/grove schuld/misbruik/fraude	
Materiele reikwijdte zakelijke schulden	Achterstanden in betaling tot 1 januari 2021 die op 1 januari 2021 openstonden worden kwijtescholden. Hoofdsommen in beginsel niet, behoudens hoofdsommen die op 1 januari 2021 opeisbaar waren.	Identiek
Materiele reikwijdte private schulden	Opeisbare achterstanden in betaling tot 1 juli 2021 worden gecompenseerd, indien zij openstaan op het moment van indienen bij het SBN-loket	Identiek
Versneld beëindigen Msnp/Wsnp	Schuldregelingen van voor 4 november 2021 worden versneld beëindigd.	Schuldregelingen van voor 15 juli 2023 worden versneld beëindigd.

Bijlage 2 – erkenning en ondersteuning ex-toeslagpartners

ERKENNING & ONDERSTEUNING EX-TOESLAGPARTNER

Bijlage 3 – proces Msnp voor erkende ex-toeslagpartners

MSNP VOOR ERKENDE EX-TOESLAGPARTNERS

